

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelje, pone-
sledkov in dnevnih po praznikih.

Izida in tiskan:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četr leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	6.00
Za celo leto	6.00
Za pol leta	3.00
Za četr leta	1.75
For one year	\$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	\$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanimi na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Tudi -- katoliki

Nočem staviti nobenega vprašanja, ko pravim: Tudi — katoliki. Zadeva pa je potrebna, da se jo razjasni. Gre za porodno kontrolu. Komur je za obstanek naroda ali rase, prizna, da je kontrola v raznih oblikah pravi rasni samomor — race suicide — ampak kontrola gre naprej kakor povodenj. Dalje je znano, da je skoroda edino le katoliška cerkev iz tehničnih moralčnih razlogov zoper vsako umetno kontrolu, vse drugo je kontroli podleglo, namreč pri stališču do take kontrole. Zdaj pa prihajajo hudi udarci na — katolike.

V Minneapolisu, Minn., je bil shod "A. A. for the Advancement of Science" in dr. Samuel Stauffer je odkril "surprising and unexpected data". O teh "presenetljivih in nepričakovanih podatkih" najdem zapisano:

For his survey, the non-Catholic, middle-aged sociologist kept records of 40,766 Wisconsin families and 100,000 children. Since 1919, in Milwaukee, Catholic birth rates had dropped 15 per cent; those of non-Catholics dropped only 5 per cent. In Wisconsin cities of 20,000 (excluding Milwaukee) the Catholic rate declined 14 per cent; the non-Catholic, 11.

"It is reasonable to think," Dr. Stauffer told his astonished audience, "that the same thing has happened in the country at large . . . Whether Catholics are using birth control against the wishes of their Church or are resorting to continence cannot be proved from my evidence."

"Et tu, Brute — tudi ti, moj sin Brut . . ." tako je bolestno zaklical Cesar, ko je videl Bruta, katerega je ljubil kot lastnega sina, med svojimi morilci. "Tudi vi — katoliki . . ." kontrolirate, tako bi enako bolestno lahko vzkliknil vsak katolik, kateremu je resno za katolika načela in za opomine in nauke katoliške cerkve.

Kaj naj rečemo na te — podatke? Ali naj jih kramalo tajimo? To bi bila gola budalost. Imenovani profesor dr. Stauffer jih gotovo ni falsificiral, potvoril. Statistika bo dejanska, bo tako, kakor statistika pove. Inta pove, da je med katoliki še dosti slabše, kakor med drugoverci, ker so šli katoliki 15 oziroma 14 odstotkov navzdol, drugi pa le 5 ali le 11 odstotkov. To je v resnici — presenetljivo in nepričakovano.

Ali naj povesimo glave? Gotovo, ako je te podatke zapisati edinole na rovaš — kontrole, ki bi bila toraj hujša med katoličani nego je med drugoverci. Malo pojasnila pa bo le treba. Sam dr. Stauffer pravi, da se ne more dokazati, ali je to gola kontrola proti želji cerkve ali pa — vzdržnost. Zadnje bi bilo v redu. To je pa le — slama, priznam odkrito.

Tudi "Echo", katoliški tednik v mestu Buffalo, N. Y., prizna, da "verniki prakticirajo" race-suicide" v enakem

ali vsaj enakem obsegu kakor drugoverci". Tu ne pomača nič. Kuga se je razpasla tudi med — katoličani. Vse kontrolira, toraj bi bilo res čudo, ako bi tudi katoličani ne kontrolirali.

Pa imam le tudi nek pomislek. Vzemimo mesto Milwaukee. Mesto je pretežno — "katoliško", ampak kakšno — katoliško?? Koliko je tam naprednjakov, liberalcev, socialistov, komunistov, ateistov . . . med — katoliki? Ako se je delala po dr. Staufferju štatistika tudi med Slovenci v Milwaukee, stavim, da so bili ti prav do zadnjega pristeti — katoličanom. Ampak kakšni katoličani so ti nešteči slovenski socialisti, komunisti, naprednjaki . . .? In štatistika jih je spravila vse v — katoliški koš. Sodite sami.

Ne zanikam, ne tajim štatistike in njenih podatkov, ampak močno majam z glavo, ako se dela štatistika med katoličani, ki so katoličani le na papirju, po imenu. Za to vsaj za mene taki podatki niso prav nič presenetljivi in nepričakovani. "Perditio optimi pessima" — ako se katočičan spridi, je najbolj spriden", in če se "katoličan" spridi do porodne kontrole, je popolnoma naravnov, ne nepričakovano, da bo se spridil pod — drugoverca.

Tako pride do takih — statistik o katoličanh.

VESELO SNIDENJE TRIFARSKIH MARTINOV PO 50 LETIH

San Francisco, Calif.

Ravnokar sem bil prebral v Amerikanskem Slovensku črtico Martina Kremeseca iz Chicage in se zastopil v misli, kaj se je vse zgodilo v tem času. Vse mi je rojilo po glavi, vendar na kako presenečenje, zlasti na tako kot se je kmalu potem zgodilo, pa še mislil nisem.

Bilo je 11. julija zvečer, ko je na vratih zaklenkal zvonček, tako lepo, kot zvonovi pri Treh farah. Zvonila pa je "ta korajžna" Barbara Kramer in pripeljala Martina Kremeseca k Martinu Slancu, na vesel in srečen sestanek. Ni vzel dolgo in že smo dokončali, sklenili ter se podali proti zidanici, da pogledamo, kako in kaj. Tačko sva bila prava vinska bratača, prav po starci belokranjskih navadi. — Martin si je izvolil belega, zelo stari mušketar je to. Ker pa on ni takim stvarjem vajen, je postal njegov obraz vroč in rdeč kot roža, ves v veseljem razpoloženju. Ali je Martin tudi v Chicagi tako vesel, kjer še vedno občuti veliko izgubo svoje žene?

Pogovarjali smo se, kako plahitice lepo dišijo. Ko smo odrinili iz "kevdra" na vrt, je Mary Red, predsednica podružnice št. 13, SZZ, natrvala velik šopek belih, plavih in rdčih eveltic. Martin je vzel etelice v roke, jaz sem pa smehljajoč rekel: "Zdaj naj te pa magari celi svet vidi, da si fant od Treh far doma." — Podali smo se gori v sobe. Korak za korakom smo počasi stopali in beseda je privlekla na dan besedo, da je bilo vedno kaj novega, da se je Mr. Kremec iz Chicage, kar čudil. Videl je tudi ogromno rožo z

zelenimi peresi. Ko smo pa stopili ven, je bil ravno most v električni razsvetljavi. Krasen pogled in kakor nalač, ravno izpred naše hiše. Tukaj sva si zopet podala roke in pri tem sem si mislil: Luč tvojega življenja, žarko sveti v mojem srcu.

Zgoraj omenjene besede niso nobena sebičnost. Martin Kremec iz Chicage, vzbuja in zvišuje duh čistega slovenstva, Martin iz San Francisco, ga pa v tem strogo podpira.

Zakaj bi ga pa ne? Drugi nam pravijo kako majhni smo Slovenci, mi jim pa kažemo, kako smo veliki. Samo premislite. Od Triglava do Treh far, v sredini Ljubljana in Bleško Jezero. — Imenujemo se trinajstkrat boljši kot smo. — Včasih premislite pa bodo vse posmrtnine, odškodnine in endowment certificate, kar mnogi člani gotov z veseljem pozdravljajo, ker so mnogi že bali, da še posmrtnin ne bodo dobili izplačanih. Sedaj je stvar torej nekoliko urejena.

Kakor se sliši, se kmetje iz turkajšnjih okrajev, ki so se izselili v Alasko, nič kaj ne pojavlja s tamošnjimi razmerami in jih je baje mnogo že odpotovalo nazaj. Pravijo, da so pričakovali, da pridejo v lepo vrejene vasi in farme, pa je dolina polna komarjev in pri tem ni niti najpotrebnnejših sanitarnih naprav. Prišli da so v gozdove in na prazno zemljo, katero morajo sedaj šele pričeti obdelovati, če nočejo da od gladu pomrejo, kot nekdanji prvi naseljeni, ko so prisli v Ameriko. Naboj so raz-

založili v srčno hibo. Nekega vročega dne je sredi dela na železnici nenadoma omagal in kmalu nato izdihnil. Truplo pokojnega je bilo pripeljano na Calumet. Pogreb je bil v ponedeljek 15. julija iz cerkve sv. Jožefa na Lake View Hill, kjer je bival dolga leta. Kot krepak mladenič je bil tudon pozvan v zadnji svetovni vojni pod orožje in je leto in pol prebil na Francoskem, kjer si je, kot mnogo drugih, nakopal bolezen, ki se je pozneje razvila v srčno hib. Nekega

Zavarovalna družba Detroit Life Insurance Co., katere glavni urad je v Detroitu in pri kateri je zavarovanih veliko Slovencev in Hrvatov, se boče bodo člani dopustili, reorganizirala. Družba je nemreposta nesolventna in tedaj je okrožni sodnik Ingham County sodišča izdal odredbo, da družba ne sme izplačati nobenemu svojih članov tako zvano

govetovsko vrednost certifikata in tudi nikakih posojil ne sme dajati na certifikat. Izplačanje pa bodo vse posmrtnine, odškodnine in endowment certificates, kar mnogi člani gotov z veseljem pozdravljajo, ker so mnogi že bali, da še posmrtnin ne bodo dobili izplačanih.

Pod zdravniško oskrbo se nahaja Mr. Frank Tonja. Operaciji za slepičem se je moral podvrevi sinček družine Mr. Joseph Lah. — Želimo na-

izlet izgubili zaradi splošne stavke. Zato pa letos vse na noge, staro in mlado, da se malo pozdravimo in pozabavamo v domačem veselju. — Po zdrav trifarskim Martinom ter rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Martin Slaneč

KAJ NOVEGA NA KALUMETU

Calumet, Mich.

Lepa novost je krasen električni svetilnik (lestenc), ki je bil pred kratkim obesen v naši cerkvi sv. Jožefa. Prav načuden način je prišel ta svečnik v našo cerkev. Kupile sta ga namreč dve poljski družini, ne pa za slovensko, ampak za poljsko cerkev. Ker je pa očarane seveda ženske, ki da hočejo po vsej sili takoj nazaj.

Veliki jugoslovanski piknik se pripravlja, katerega priredi Jugoslovanski prosvetni klub na Electric parku. Pričakuje se, da bo to eden največjih piknikov, kar smo jih doživeljili v tem kraju. Na piknik so povabljeni odlični gostje in med njimi tudi jugoslovanski konzul Vukomirović iz Chicage ter kongresnik Hook. Oba sta tudi obljubili da pridejo. Piknik se bo vršil v nedeljo 4. avgusta. Ker mnogi želijo na parku tudi pojesti svoje kosilo, zato bo park odprt že ob 11. uri dopoldne. Vstopina v park bo za odrastle 10c, medtem ko so otroci prosti. Za mladino bo do tam različne igre, ki bodo gotovo tudi stare, zanimale. Igrala bo tam tudi vesela godba tamburašev iz Ahmeeku. Zvezcer bo v veliki kazini ples.

V nedeljo 28. julija pa predi svoj piknik eno najaktivnejših društev Slovensko Hrvatske Zveze, dr. sv. Roka št. 9. in sicer v prijaznem gozdčku v Tamarack.

V Manchester Iowa je umrl John Stukelj, najstarejši sin spoštovane družine Mr. Math Stuklja z Oak ceste, Yellow Jacket. Umrl je v starosti 42 let. Zaposen je bil pri Great Western železnici. Pokojni John je bil rojen na Calumetu in je pred 22 leti odšel v Chicago, Ill., kjer je bival dolga leta. Kot krepak mladenič je bil tudon pozvan v zadnji svetovni vojni pod orožje in je leto in pol prebil na Francoskem, kjer si je, kot mnogo drugih, načel: "Naj živi republika!"

POZIV FRANCOSKEGA PREDSEDNIKA LJUDSTVU

Pariz, Francija. — Državni predsednik A. Lebrun je pretekel nedeljo naslovil na francoski narod apel, naj preneha s svojim nasprotovanjem proti ekonomskim zakonom, ki jih je izdal min. predsednik Laval. Pozval je ljudstvo, naj pomaga vladu pobijati depresijo, o kateri je dejal, da je za njeno deloma odgovorna Nemčija, ker ni plačala reparacij.

NAROČNIKOM V STANDARDU, GRANVILLE, ILLINOIS IN TAMKAJŠNJI OKOLICI izaznanjam, da je sprejel zastopništvo za naš list g. Josip Bregar, na Standard, III., kateri je pooblaščen, nobjati načrno in za list "Amerikanski Slovenec," za oglase in prodajati knjige naše knjigarni in sponzor vse, kar je v zvezi z našim podjetjem. Rojakom ga prav toplo priporočamo, da mu gredo na roko pri agitaciji za list "Amerikanski Slovenec."

Uprava "Am. Slovenca."

BARBERTONSKIE NOVICE Barberston, O. Članice podružnice št. 6, Slovenske Zenske Zveze, bodo imale v nedeljo 28. julija svoj piknik na Moharjevi farmi. Zato vabijo vse slovenske rojake in rojakinje, kakor tudi druge ženske, ki so v zadnjem letu se izselile v Ameriko. — Lansko leto se je v avtomobilski nesreči smrtno ponesrečil njegov najmlajši brat Edward. — Staršem, bratom in sestram pokojnega izrekamo najiskrenje sožalje, njemu naj bo pa lahka hladna ruša in naj v miru počiva.

Deklica Z ODPRTIMI OCMI

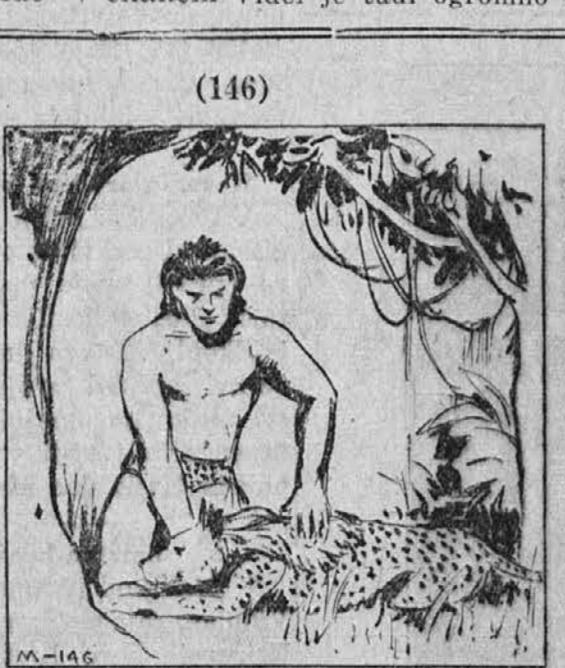
je ime zanimivi povesti, ki bo začela v par dneh izhajati v našem listu. Ta povest je vzbudila vsepovsod obilo zanimanja. Prepričani smo, da ga bo vzbudila tudi med čitatelji našega lista. Citajte to povest od začetka. Opozorite na njo tudi svoje prijatelje in sosedje, da se tudi oni naroče na list, da bodo čitali to zanimivo povest od začetka.

TARZAN NEPREMAGLJIVI

(146)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

V zadnjem trenutku je Tarzan napel vse svoje sile in začutil, da so jela vezi na rokah popuščati. Ko se je hijena Dango zagnala proti njemu, da mu pregrize vrat, je Tarzan stegnil svoje proste roke in kot z želenimi palicami objel zverino okrog vrata. Hijena se je hotela resiti, a ni imela več časa.

Videč, da jo misli Tarzan zadaviti, je hotela hijena zbežati in tako je za seboj potegnila tudi Tarzana, ki si ni mogel pomagati, ker je imel zvezane noge. Spustil pa hijene ni, ampak stiskal in stiskal čedalje močnejše, dokler ni bil docela pričepil, da je krvoljčna zver popolnoma brez gibja in mrtva.

Šele ko je Tarzan videl, da se hijena ne gane več, se je umaknil nekoliko na stran od ubite zverine ter si jel odvezovati noge, katero je imel še vedno trdo skupaj zvezane. Opica Nkima je pa ves čas, ko se je Tarzan boril, v strahu čepela na drevetu in z opico ráðodávostjo opazovala ta nenavadna boj.

Ko je Nkima videla, da se Dango več ne gane, se je še upala počasi z dreveta in se bojejela bližati mrtvi hijeni, katero je parkrat z največjo opreznostjo obšla. Nato je pristopila bližje ter vsa jerna prič

MARIJA POMAGAJ Z BREZIJ PRVIČ V LJUBLJANI

erno slovensko ljudstvo je s prisrčnimi ovacijami spremljalo svojo Kraljico na njenem prvem romanju v Ljubljano.

Ze dolgo pred deseto so se zanimali na Brezjach dne 28. junija ljudje k izrednemu prazku Marijinega romanja v Ljubljano. Od blizu in daleč so hiteli, da se poslove od nje, nagi so prišli razočarani k njemu oltaru, ker so sliko že ob prenesli na dvorišče in jo vložili v poseben v ta namen izdelan vir in nekako ob pol desetih na zlato vrvico pritisnili pet in nato so jo v slovesnem revodu spet nesli na oltar.

Slovo z Brezij
Med tem so že v zakristiji podsovali spremno knjigo, kar so potem nesli s seboj v Ljubljano.

Vroče solnde je neusmiljeno galo in niti za trenutek ni povustilo, ko je sprevod krenil proti Podbrezjam. Povsod ob cestah so stali številni ljudje, takoj na posavju je bil prvi pozdrav dojavških župljanov, vendar se sprevod ni ustavil.

V Podbrezjah
e je sprevod vstavljal, zbor je zasedel Marijino pesem "Lepa si", šolska mladina je osula avto s vjetjem in po nekaj minutah može brzeli čez Bistrico proti Ljubljani. Povsod so ljudje kašali globoko vero in veliko spočivanje; skoraj ni bilo hiše, ki bi imela prižganih sveč, zavav v drž. in papeških barvah, odob in križev, povsod so ljudje padali na kolena in tako poslastili Marijo.

Ze smo

V Naklem
eta gasilcev, številne narodne ose, Marijina družba in Marijnec zastavami. Avto z milostno podobo zavozi skozi gost spalir, ki se pa takoj zgrne okrog milostne podobe. Ljudsko petje napravi mogočen vits. Ljudje se drenajo, vsak bi rad čim bliže stopil, vrsta se pomika, a ne morejo priti vsi na vrsto. Po kratkem odmoru že hitimo proti Kranju.

Kranj
je bil danes ves slovesen, mogočen. Zastava pri zastavi, okna zavetljena in okrašena. Na glavnem trgu je čakala množica mešanov, vsa šolska mladina, številno učiteljstvo. Sprevd je krenil do cerkve, kjer so Marijo najprej pozdravili otroci s vjetjem, nato so pa krepki moški glasovi ubrali Marijino pesem in do kratkih molitv je vse ljudstvo zapelo "Ti o Marija..." Zelo prisrčen sprejem je bil.

V Predosljah
Solski otroci oziroma Marijin vrtec je čakal v špalirju in pozdravil Marijo s trikratnim "Ave" in nato so otroci obsuli avto s vjetjem. "Poleklimo, poleklimo..." so se zaslila glasovi in vse ljudstvo je popadalo na kolena. Avto z milostno podobo se je vstavil pred evharističnim križem, ob katerem je bil krasno in zelo okusno vdelan velik Marijin monogram. Dušovščina je pričela peti litanijski ljudstvo je pobožno odpevalo in nazadnje so še zapeli par Marijini pesmi. Ta sprejem je moral vsakega pretresti in navdih s prepričanjem, da je naše ljudstvo še verno, globoko verno, obenem je pa tudi pojasnilo, kaj je nam Slovenec milostna Marija Pomagaj z Brezij.

Med številnimi mlajhi, pod napisi, na katerih je vsa "Zdrava Marija" je sprevod krenil.

Proti Šenčurju
kjer je spet čakala velika množica vernega ljudstva, dušovščina, župan Umnik. Pred cerkvijo je avto vstavil med visokimi mlajhi pri lepo razsvetljenem evharističnem križu. Vse ljudstvo je planilo k avtomobilu in hotelo je plapolal nad vso cesto velikan videti milostno podobo. Mnoge skri baldahin v rdeči barvi, fantje te?

Na Ježici

mamice so prinesle svoje otročice k avtomobilu in ker je bilo baš opoldne je zadonela še močna pesem "Je angel Gospodov oznanil Mariji..." Komaj smo zapustili Šenčur, so nam že prišli nasproti fantje na okrašenih kolesih, ki so nas spremiali

Do Velesovega

Ljudje so v opoldanski vročini čakali na ovinku pri vasi. Tako domači in topel sprejem so pripravili Mariji, da je šlo vsem do srca. Ljudje so vdrlj k avtomobilu, mnoge matere so prinesle svoje male otročice k podobi in solznih oči so se vračale nazaj. Na nosilnicu so prinesli pred podobo hromo bolnico, vsi obrazi so se čudno zresnili, kakor da pričakujejo čudeža. Še "Ti, o Marija" in sprevod je krenil čez zoreča polja

Proti Cerkljam

kjer je spet čakala zbrana vsa fara. Ko avto z milostno podobo še obstal ni, je že godba zaigrala "Marija skoz življenje" in po nekaj taktih je priprjala vsa zbrana množica. In spet ista slika: Ljudstvo moli in je srečno, ko ima svojo Mater pri sebi. Povsod zvoni in čudo slovesno je nad polji. Ljudje puščajo svoje delo in opravke po hišah in po poljih, od vseh strani hite po stezicah k cesti, ko zagledajo prvi okrašeni avto, ki drvi daleč naprej (najbrž že časnikarski), že poklekajo in se ozirajo, kje je podoba. Pridruži se nova kolona kolesarjev, ki vozijo na čelu in ko smo prišli

V Komendo

samo jih našteli čez sto in še nekaj fantov na konjih. Šolska mladina je obsula avto s cvetjem. Vodil jo je šolski upravitelj. Ostanek in celokupno učiteljstvo. Ljudstvo je zapelo dve Marijini pesmi in tako smo z vedno močnejšimi vtisi krenili naprej.

V Mengšu

je bil ves trg v majih in v cvetu. Ljudstvo je bilo razvrščeno okrog znamenja na trgu, kamor je zapeljal avto. Prisostvovali so poleg domače duhovščine tudi gg. lazaristi iz Grobelj, potem č. sestre iz hiralnice, šolska mladina, razne družbe in številno ljudstvo. Spet so izmolili desetko rožnega venca, godba je igrala Marijine pesmi, a čas je bil odmerjen.

Proti Domžalam

kjer so Domžalčani na Glavnem trgu presenetili s krasno dekoracijo hiš. Trg je bil poln ljudstva, zastopane so bile vse organizacije, korporativno učiteljstvo je bilo z mladino, zastopniki občine. Avto se je komaj vidno pomikal skozi dolg špalir, zadnja je Marijina pesem in kmalu je Marija prišla.

Do Trzina

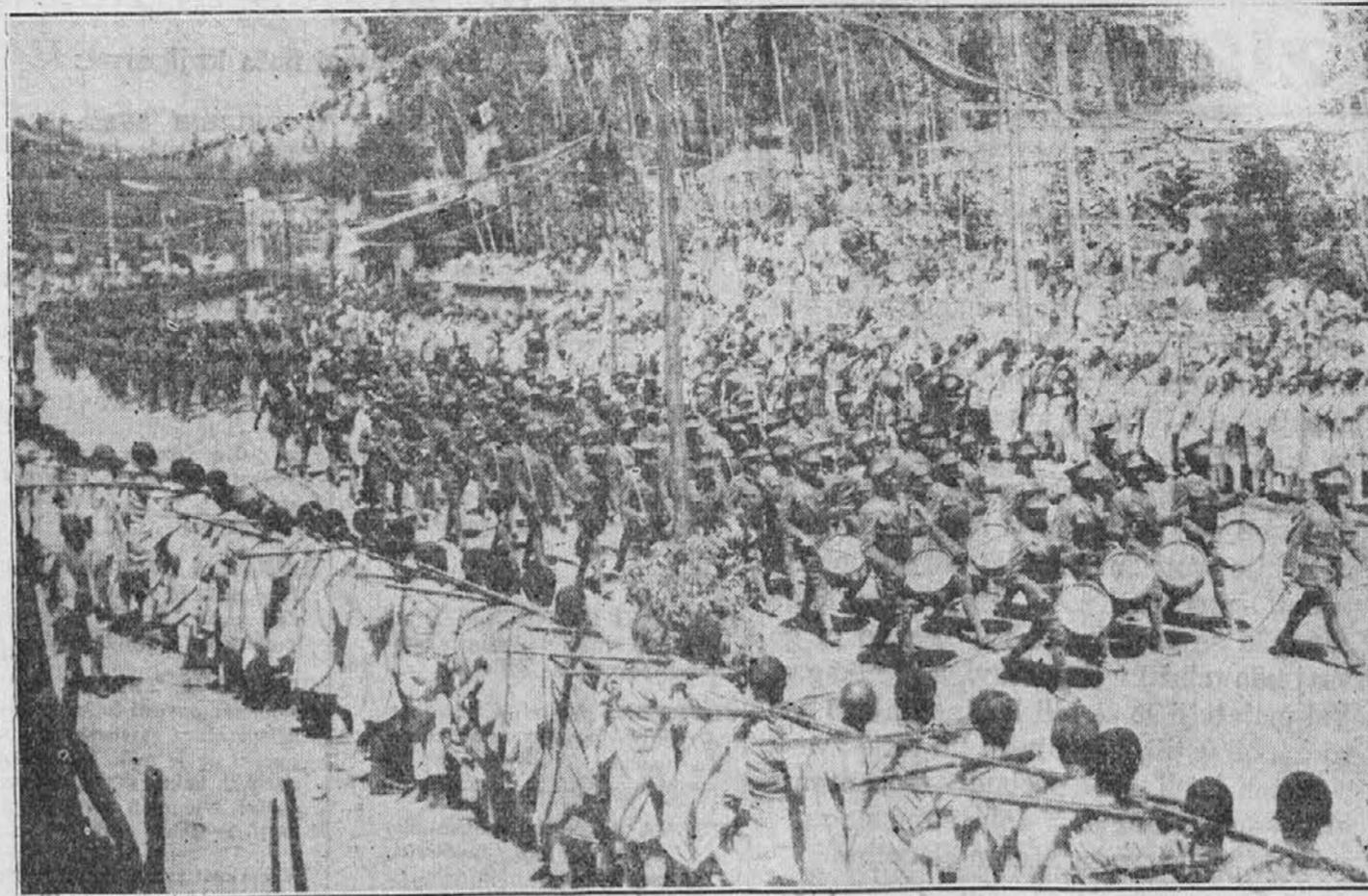
kjer so jo pričakovali otroci, ki so vsi nosili male praporke z milostno podobo Marijino z Brezij. Čim bliže Ljubljane smo prihajali, tem več občinstvo je čakalo ob cesti, navdušenje je rastlo, povsod so na oknih gorele sveče, plapolale zastave in cvetja vedno več.

Na Črnčah

je ob prihodu milostne podobe zagrmel mogočen strel, nato se je oglasila pesem, druga, tretja, obrazi so goreli v sveti pobožnosti in med gostim špalirjem vernega ljudstva je Marija krepljala proti Ljubljani. Iz Ljubljane so prihajali nasproti avtomobili za spremstvo in tako je bil mogočen sprevod vedno večji.

Na Ježici

je planilo k avtomobilu in hotelo je plapolal nad vso cesto velikan videti milostno podobo. Mnoge skri baldahin v rdeči barvi, fantje te?

Na sliki se vidi izbrana armada abesinskega cesarja, ko koraka proti meji, ob kateri zbere Italija svoje čete. Abesinskim vojakom se zdijo čevlj prenedri in zač raje korakajo bosi.

PRIPRAVE ZA VOJNO V AFRIKI

avto ter ga z njim odpeljali. Pa niso ga odpeljali pred sodišče, ampak iz mesta, da ga tam zunaj kratkomalo brez obravnavne ustrele Pater ni mogel stope iz avtomobila, ampak so ga morali nesti. Postavili so ga k steni, ob kateri je mirno obstal, njegovi morilci pa so se s puškami v rokah postavili 5 m pred njim in namernili puške nanj.

Oče Evfrazij je še spregovoril besede: 'Odpuščam vam! Nato so zagrmeli puške in očeta Evfrazija ni bilo več.'

V Asturiji so prijeli nekega moža, ki se piše Juan Maestro, kateri je priznal, da je on povzročil smrt karmeličanskega p. Evfrazija.

STEKLENINA IN VROČINA
Da ti steklene posode, kozarci, cilindri v vročini ne popokajo, jih ovil s slamom, položi drugo neleg druge v kotel, potem nalič mrzle vode, pusti da se na ognju popolnoma segrejejo do zavretja in nato v isti vodi ohladijo.

Posode, ki jih nisi prepariral na ta način, se hraničajo celo tudiko tako, da ne vlijše vroče vode naanje neposredno, temveč preko srebrne žlice, ki sprejme najhujšo toploto kot dober prevodnik najprvo vase. Če položi steklenico na vročo ploščo ali v pecico, ji podloži nekaj časopisnega papirja.

Belfast, Irska. — Fanatizem protestantov v severnem delu Irske se je zadnje dni razširil na več mest in vasi. V Ardyne grozijo protestanti, da ko se bodo delavci katoličkega prepričanja vrnili na delo, da jih bodo protestati potemali v morje. Enake in podobne grožnje proti katoličnom se čujejo tudi od drugod. V več vseh, so se morale katoličke družine izseliti in umakniti pred takimi grožnjami.

Katolički Slovenci, oglašajte voje prireditve v "Amerikanekom Slovenec"!

PROBLEMI PRISELJENCA

Zopetni prihod deportiranec

Vprašanje: Ali more inozemec, ki je bil deportiran iz Združenih držav, dobiti priseljeniško vizo in biti zopet pripuščen v Združene Države?

ODGOVOR: To je mogoče, ako inozemec ni kriminalec, marveč je bil deportiran le radi nezakonitega prihoda ali radi kakega drugega vzroka, ki ga ne izključuje za vedno iz Združenih Držav. Deportirani inozemec mora poslati prošnjo na Secretary of Labor, da se mu dovoli zaprositi za zopeten prihod v Združene Države. Ta prošnja se dovoli zlasti, ako deportiranec je zapatil v Združenih Državah in izpit postali jako težji, in da mnogo prosilec "propada na teh izpitih?"

ODGOVOR: Ni nikake podlage za tako domnevo. Dejstvo je, da se manj prosilec odreklo državljanstvo v l. 1934 kot v prejšnjih letih. L. 1934 so odbili le 1133 prošenj na

Izpiti za državljanstvo

Vprašanje: Ali je res, da so v zadnjih letih državljanški izpiti postali jako težji, in da mnogo prosilec "propada na teh izpitih?"

ODGOVOR: Ni nikake podlage za tako domnevo. Dejstvo je, da se manj prosilec odreklo državljanstvo v l. 1934 kot v prejšnjih letih. L. 1934 so odbili le 1133 prošenj na

NESPROTNIK "NEW DEALA"

so pozneje prišli iz Melbournea ljudje, so se jim dobrodošljenci čudili. Ves dan so pripravljani vprašanja bodo stavili na kandidata, vendar je dobiti vzorec in odgovorov, ki v glavnem pokrivajo izpitno snov. FLIS je izdal knjižico "How to Become a Citizen of the United States," ki vsebuje nastavljene informacije o naturalizaciji in tudi 116 vzročnih vprašanj in odgovorov. Knjižica stane 25 centov.

Federalna pomoč slepcem

Vprašanje: Slišal sem, da Security Act, ki je sedaj pred Kongres, vsebuje posebne določbe v prid slepcem. Kako bo znašala nameravana penzija?

ODGOVOR: Federalna vlada bo prispevala toliko kot država do najvišjega zneska od \$15. na mesec. Torej ako država prispeva za slepca po \$15. Ako državna penzija znaša že več, bo slepec seveda dobival toliko več.

FLIS.

DOGODKI IZZA KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE NA ŠPANSKEM

Pred par meseci so se na Španskem pred sodiščem obravnavali dogodki iz oktobra 1934. Pri tej priliki je preiskava dognala, kako so komunisti ustrelili karmeličanskega p. Evfrazija.

Oče Evfrazij je pri priliki padel in se hudo poškodoval na glavi. Prenesti so ga morali v bolnišnico v mestu Oviedo. Ta bolnišnica pa je takrat že bila v rokah komunističnih revolucionarjev, kateri so hoteli patrati takoj postaviti pred sodišče. Zdravnik je ugovarjal in poučal, da se bolnik ne more gibati. Vkljub temu se je razpršila po svetu. Bandigoult se je spremenil v zapanjovanega.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Ill.

TO IN ONO

ZLATO MESTO

Leta 1900 je razsajala v Vzhodni Avstraliji zlata mrzlica. Tisoči pustolovcev so hitri v vasio Bandigoult, kjer si res našli bogata zlata polja. Naselbina se je kmalu razrasla v trg z več sto prebivalci. Pozneje pa je nastopilo razočaranje. Govorica je pretiravala izdatnost zlatih ležišč. Samo posamezni premožnejši podjetniki so naročili rudarske stroje in si nakopili premoženje.

Pretežna večina pustolovcev pa je razpršila po svetu. Bandigoult se je spremenil v zapanjovanega. Vkljub temu se je zgrabil v gnali pred revolucionarnim odborom. Ker pater ni mogel hoditi, so ga spravili v

Sedanje in bodoče gospodinje!

PRAVKAR JE IZSLA OSMA, izpopolnjena in pomnožena naklada knjige, ki je šla doslej že v nad 100.000 izvodih med slovenske žene,

SESTRE M. FELICITE KALINŠEK

VELIKA

"SLOVENSKA KUHARICA"

Obsegata 728 strani, 34 barvanih tabel, nešteto ilustracij v tekstu, razkošna oprema, vezava v celo platno.

CENA \$5.00

Vsa starata in najnovejša doganjaja kuhanjske umetnosti so zbrana v tej monumentalni knjigi. Občudovanja vredna je smislena porazdelitev snovi: PREGLEDNA IN NEIZCRPNA JE IZBERA NAVODIL IN RECEPTOV. Gospodinja pa se pouči tudi o važnih osnovnih pojmih kuhanstva in gospodinjstva. ZATO JE TO NAJPOPOLNEJŠE DELO TE VRSTE, KAR JIH IMAMO SLOVENCI!

Ta knjiga sodi v vsako slovensko hišo!

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

"Zlatarjevo zlato"

Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

AVGUST
ŠENOA
—
poslovenil
SILVESTER
K.

Clovek na drevesu se začne silno tresti; lice je kakor posuto s pepelom, modri ustni se odpirata in zapirata. Obupno prijema vejo, pritsika glavo ob les in se grbanči kakor divji maček.

"— zdaj —," zakliče Miloš, "— zdaj je prišla ura!" Puška poči, veja zaškrtna, človek na hrastu zakriči, vzgne se po veji in pade kakor kamen v sneg. Krogla mu je prebila glavo.

"Pojdiva!" reče Miloš polglasno in odseka brivev glavo. "Zdaj sem živel dovolj. Maščeval sem Maro in svojega gospodarja."

"Pojdiva, Miloš! Bog se usmili grešne duše!" reče Jurko in oba se podata na pot proti Zagrebu.

Bažična noč. Po nočni tišini je odmeval zvon in vabil vernike k polnočnici. In začučale so orgle in zapelo je ljudstvo: "Narodil nebeški se je kralj!"

Dalje v gori, v gorski globeli je tulila jata lačnih volkov okoli trupla mrtvega briveca.

XXIV.

Čeprav je hrvatska gospoda bila razkavčena na zagrebške meščane in na njihovega pogumnegra vodjo Jakopoviča vsled očitnega upora, vendar je začela razmišljati, da banova sila in podbanove nasilnosti daleč prekašajo zakonito oblast; in kakor je ban s svojo vojsko hotel ugnati Zagrebčane, tako bi znal ravnati še kdaj tudi z drugimi hrvatskimi stanovi, ako bi ne bili pokorni njemu, ali bolje rečeno, nadvojvodi Ernestu. Gregorijanca je začelo vse zaničevati, ker je po svojem domačem prepribit celo zdival in ni s svojo razbojniško roko delal kvara samo meščanom, marveč tudi pravim plemičem. Sramotil je vso hrvatsko gospodo. Radi tega so se jeli pojavljati med hrvatskimi velikaši in plemiči glasovi proti banu in posebno proti podbanu; med njimi je bil najsilnejši nekdanji podban Gašpar Alapič. V začetku je bil odporn slab. Leta 1580. je zborovala zbornica v Varaždinu in ne več v Zagrebu; pred kraljevsko svetlost sta bila v Prago poslana čazmanski stolni prošt Mikač in gospod Ivan Zabok, da netita v kralju jezo proti Zagrebčanom in opereta hrvatskega podbana. Ko je istega leta nadvojvoda Ernest s silo razgnal požunski zbor, ker ni hotel Ogrski vrmiti popolnih predpravic in je posebno tuječem dajal visoka dostojaštvena mesta; ko se je spuntala vsa dežela in je moral nadvojvoda Ernest natihoma bežati na Dunaj, se je dvignila tudi hrvatska gospoda in Ungnadova moč se je jela kršti. Jakopovič je bil osebno pred kraljem, dan na dan so prihajala pisma o Gregorijančevih nasilnostih in čeprav je gospod Ungnad hvalil Gregorijanca kot najmočnejši steber kraljevega dvora in najzvestejšega sluga spletkarja nadškofa Draškoviča, čeprav je Ungnad opisoval Zagrebčane kot hudodelce in lažnike, vendar je bila enkrat mera polna. Da ne bo več pohujšanja med zakonom in ljudstvom, je kralj zapovedal, da se razvidijo predpravice mesta Zagreba, naj sodišče izreče svojo razsodbo med podbanom in med Zagrebčani.

Tih in zamišljen je sedel Štefan Gregorijanec na svojem Medvedgradu. Dolgo,

(Dalje)

če misli trgovci, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgvornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois

POVESTNE KNJIGE IN ROMANI

katere ima v zalogi naša knjigarna:

AGITATOR, spisal Janko Keršnik. Zanimiv roman o mladem inteligenču in njegovem življenju. Mehkovezana	80c	IZGUBLJENI SVET, Roman spisal Č. Doyle, brošura z 233 strani	75c
BELE NOČI JUNAK, spisal F. M. Dostoevskij. Sentimentalni roman, ki vodi čitatelje skozi zanimive scene življenja. Knjiga je trdovezana	60c	JAROMIL, češka narodna pravljica za mladino	30c
Mehkovezana	40c	JERNAČ ZMAGOVAČ IN MED PLAZOVI, dve povesti v eni knjigi, trdovezana 178 strani. Oba je zanimive	\$1.00
BLED IN BRIKSEN, zanimiva zgodovinska povest iz 17. stoletja. Brošura z 96 strani	50c	JUNAKINJA IZ ŠTAJRA, povest, ki jo ljude zelo radi čitalo izredne zanimivosti. Povest je v dveh trdovezanih knjigah 1. in 2. del in staneta oboj skupaj	\$1.50
BURKEŽ GOSPODA VITERGA, zanimiva knjiga, spisal Tone Čemažar. Brošura z 142 strani	75c	JUTRANJA ZVEZDA, spisal H. Haggard. Brošura 309 strani. Zelo napeta povest in po svoji zanimivosti prijubljena	\$1.00
CIRKUŠKI OTROK, spis Brackel. 228 broširana knjiga. Zanimiva povest iz življenja	75c	JURČICEV ZBRANI SPISI, zanimive povesti črtice in novele iz domačega slovenskega življenja, ki ga je malo že zadel in nasiškal, kakor raven nepozabni Jurčič. Njegovih zbranih spisov je 10 zvezkov, vsak po	\$1.00
ČETRTEK, spisal Chesterton. Detektivski roman zelo napetega značaja. Trdovezana s 193 stranami	75c	V vsakem zvezku so sledče povesti:	
ČIGAVA SI? spisal Slavko Slavec. Nova knjiga, broširana, 162 str. Povest iz sodobnega slovenskega življenja in vse skozi zanimiva	65c	1. zvezek: Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polhaji. — Domen. — Dva prijatelja.	
ČRITICE, spisal Fran Ksaver Meško, trdo vezana knjiga z 160 strani	75c	2. zvezek: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Urban Simukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojnine. — Golida.	
DUŠICA, spisal B. Orczy. Roman v treh delih, vsak del broširan zase in so tri knjige. Prva knjiga ima 286 str., druga 388 str. in tretja 427 strani. Celotna povest vsebuje nad 1100 stran. Roman je vse skozi napet in ga čitatelje ne odloži preje, da ga do konca prečita. Vsi trije deli skupaj	\$3.00	3. zvezek: Deseti brat. — Nemški valper.	
DVE SLIKI, spis. Ksaver Meško. Brošura 103 str. Zanimiva povest	60c	4. zvezek: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.	
ENA BOŽJIH CVETK, brošura 416 str. Zelo zanimiva in napeta povest o dekletu, ki žrtvuje vse za svojega očeta. Slika iz življenja, ki kaže, kaj premore dobra volja	50c	5. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.	
FABIJOLA, po kardinalu Weisemanni. Brošura 222 strani. Interesantna zgodovinska povest, zelo priporočljiva	45c	6. zvezek: Doktor Zober. — Tugomer.	
FINŽGARJEVI ZBRANI SPISSI, VII. zvezek, broširan v vsebuje 272 strani. Vrlo zanimive črtice, novele in povestice izpod spretnega Finžgarjevega persa	51.50	7. zvezek: Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — Vojni krajini. — Pravda med bratom.	
FURIJ, novela iz življenja mladeniča, ki vas popelje v zanimive slučaje. Trdovezana knjiga 100 strani	75c	8. zvezek: Ivan Erazen Tatembah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telenčica pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku surdiš. — Ženitev iz nevočljivosti. — Andreja Pajka. Spomin starega Slovence.	
GLAD, 53. zvezek Splošne knjiznice. Povest iz švedskega življenja, ki slike socialne razmere. Trdovezana knjiga 239 strani	\$1.25	9. zvezek: Rokovnjeni. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompirl kradel. — Ponarejeni bankovci.	
GLADIATORJI, zgodovinski roman v treh delih. Vsak del broširan v posebni knjigi. Prvi del vsebuje 308 str. in drugi 252 strani. Zanimiv roman iz rimskih časov in tedanje dobe. Prvi in drugi del skupaj	\$1.50	10. zvezek: Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška.	
GOSPODARICA SVETA, spis. Karl Fidgor. Brošura 192 strani. Avanturističen roman, pol napetih slučajev in zanimivosti, da čitatelje knjige ne odloži dokler jo ne prečita	40c	KMEČKI PUNT, A. Senoa. Povest, opisuje boje hrvat. naroda v 16. stoletju. V povest so vpletene zanimive slučaje iz življenja hrvat. naroda. Brošura 464 strani	\$1.00
GORNJE MESTO, zanimiva povest iz Zagrebčkega življenja. Brošura z 270 strani	\$1.00	KNEZOVA KNJIŽNICA, 1. zvezek: Anton Knezova ustanova. Gospod Lisec. — Ženitev Ferdufa, vojvode. Brošura 195 str.	\$1.00
GOZDARJEV SIN, X. zvezek Ljudske knjiznice. Brošura 56 str. Spisal F. S. Finžgar. Zanimiva povest iz slovenskega življenja	35c	KRALJ ALKOHOL, J. London. Brošura 245 str. Povest, ki slika gorje ki ga povzroča alkohol	\$1.25
GREHI PRINCA SARADINA, aka zanimiva detektivska zgodba. Brošura z 317 strani	\$1.25	KRALJ GORA, Ed. About. Zelo napeta povest iz francoskega življenja. Brošura 255 strani	\$1.00
IVANA CANKARJA, ZBRANI SPISI, Prvi in drugi del, vsak del s trdovezanimi knjigami. Vsek del ima po 330 strani. Cankarjeve povesti so priznane kot najbolje slovenske povesti. Prisamek del stane \$2.50, oba skupaj	\$5.00	KRIŠTOF DIMAC, J. London. Trdovezana knjiga 404 str. Ameriška povest, zelo napeta in zanimiva polna pestrih scen razboritega življenja na divjemu padu	\$1.50
IZBRANI SPISI, DR. KREKA, 2. snopč. Njegovi članki in govorji, ki kažejo njegovo veliko državniško sposobnost. Trdovezana knjiga	\$1.50	KRIŠTOFA ŠMIDA SPISI, — vsak zvezek po	65c
IZDAJAVEC, spisal F. V. Slemenik. Vrlo interesantna zgodovinska povest iz turških časov, ki je zlasti priporočljiva, da bi jo čitala ameriško-slovenska mladina. Brošura 130 strani	50c	1. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček.	
IZLET GOSPODA BROUČKA, zanimiva povest iz češkega življenja. Brošura 246 strani	80c	7. zvezek: Jagnje. — Starček z gore.	
IZ MODERNEGA SVETA, Roman spisal F. S. Finžgar, trdo vezana knjiga z 280 strtni	\$1.60	8. zvezek: Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (državna).	
IZSELJENCI, roman spisal Jožan Bojer. Brošura z 410 strani	\$1.50	13. zvezek: Sveti večer.	
IZPOVED SOCIALISTA, brošura z 151 strani	60c	15. zvezek: Pavlina.	
IZLET GOSPODA BROUČKA, zanimiva povest iz češkega življenja. Brošura 196 strani	75c	16. zvezek: Roparski grad. — Ptice gnezdo. — Poškodovanje slike. — Tiskovna pomota. — Spominčica. — Diamantni prstan.	
KAKO SEM SE JAZ LIKLAL, spisal Jakob Alešovec. Brošura blizu 500 strani. Alešovec je humorist in šaljivec, kakorščina ni med Slovenci. Dva dela; vsak stane	\$1.25	17. zvezek: Brata. — Različni sestri.	
KAKO SEM UBILA VOJNEGA OTROKA, spisal Pierre L'Ermitte. Trdo vezana knjiga	\$1.25	KAKO SEM UBILA VOJNEGA OTROKA, spisal Pierre L'Ermitte. Trdo vezana knjiga	\$1.00
KAPETANOVA HČI, A. S. Puškin. Zanimiva povest iz ruskega življenja	65c	Mehkovezana knjiga	\$1.00
KAZAN, volčji pes, J. O. Curwood. Roman iz kanadskega življenja. Brošura 196 strani	75c	KLEOPATRA, R. Haggard. — Zgodba o kraljevskem Egipčanu Harmaku, njegovem padcu in maščevanju. Zelo napeta povest za časa Kleopatre. Brošura 290 strani	
KLEOPATRA, R. Haggard. — Zgodba o kraljevskem Egipčanu Harmaku, njegovem padcu in maščevanju. Zelo napeta povest za časa Kleopatre. Brošura 290 strani		KO SO HRASTI ŠUMELI, Zgodovinski roman, brošurana knjiga z 328 strani	\$1.25
KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEC		Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Ordu, bančnem draftu alii in znakrah. Knjige pošljamo poštne prosto. Vsa naročila pošljite na:	
1849 West Cermak Road		Jacob Gerend Furniture Co. 704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wisconsin	
Chicago, Illinois		Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponosno. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah. Telefon: 85 — Res. 4080-W	
		Učite se angleščine iz Dr. Kernovega ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA "ENGLISH-SLOVENE READER" kateremu je znižana cena in stane samo: \$2.00	
		Naročila sprejema Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 West Cermak Rd. Chicago, Ill.	

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Svetniki in hinavci

Tam v mestu San Francisco v lepi Kaliforniji je nekaj sličnega, kakor je pouzet iz nekega dopisa — Agnes Markovič 304 — v "Prosveti." Sicer ne pravi morda, da je ona svetnica, to bi bila laž, ampak vsaj hudo se pohvali s svojim katoličanstvom, da hodi k maši, da je že 21 let članica S.N.P.J. prebira "njeno tedensko glasilo vsak teden," ji je hudo, "da ga ne dobi dnevno," da "jo še noben list ni pohujšal," da "ona in njena družina vseeno hodijo v cerkev," dalje še, da "zato društvo ali jednota njo še ni izobčila ali ven vrgla." To je cel koš samega — katoličanstva, kakšnega pa mora očividno "reverentu," toraj Rev. Milanu Slajetu primanjovati, ker on tako "udriha po "Prosveti," in hudo katoliški Agnes Markovič ni "ugajalo, kar "reverent" piše," v Zarji namreč piše čez "Prosveto," ki je prav pohlevna ovčica in list "ki ni tako strašno nasproten veri."

Tukaj bi toraj imeli hudo veliko — katoličanstva, malo manjka, da "Prosveta" ne pride naravnost med seznam slovenskih — katoliških listov v Ameriki, vsaj "strašno nasproten veri ni," in precej nasproten veri sem pogostoma tudi jaz sam, gospodin pomiluj — ko se mi prismodi mleko in pri tem grdo zakolnem. To bi bilo precej — svetniškega in veliko celo — katoliške robe na eni strani.

Na drugi strani pa očividno primanjkuje — katoličanstva pri "Rev. Milanu Slajetu," ko ta "reverent" udriha po "Prosveti" in udriha s tem po vrlo nedolžni ovčici, da so morale solze teči tam v Chicagu, ko so to katoliško robo iz San Francisca tiskali, solze same ginjenosti in tako nedolžega preganjanja in grdega obrekovanja od strani tega "reverentu" iz Cleveland. Dalje imamo še nekaj na drugi strani in tam v mestu "Zlatih vrat," Agnes Markovič 304 piše ne le o — katoličanstvu tam ob Zlatih vratih, ampak tudi o — grdi hinavščini, ki vlaži dnu, dasi je mesto lepo mesto in mesto Zlatih vrat. Ali ni škoda, da je med prav svetniški katoličani toliko takoj grde in "katoliške" — hinavščine.

Na drugi strani pa očividno prihaja — katoličanstva pri "Rev. Milanu Slajetu," ko ta "reverent" udriha po "Prosveti" in udriha s tem po vrlo nedolžni ovčici, da so morale solze teč